

У сучасних умовах будь-які суспільно-політичні та соціально-економічні процеси практично не можуть функціонувати без відповідного правового забезпечення. У свою чергу, розширення сфери застосування норм права закономірно повинно супроводжуватись синхронним розвитком наукових розробок, причому бажано, щоб це відбувалось у режимі випередження. Мабуть, єдиним свідченням подібного роду інтегративних тенденцій між теорією та практикою функціонування механізмів правового регулювання є прояв наукового інтересу до дослідження надскладних системних організаційно-управлінських утворень, які раніше нечасто ставали предметом дослідження на монографічному рівні. Проте, останнім часом з'явилась низка цікавих робіт, які у повній мірі відповідають вищенаведеним ознакам.

Перша робота (Лунеев В. В. *Преступность XX века: мировые, региональные и российские тенденции. 2-е издание.* – М.: Волтерс Клувер, 2005) являє собою перевидання аналогічної праці 1999 р. Втім, це не просто результат редакційної правки; це зовсім нова за характером, формою і змістом праця. Системний підхід до аналізу стану, структури і динаміки злочинності, покладений в основу методології дослідження, дозволив авторові послідовно встановити найбільш типові характеристики явищ та процесів, пов'язаних зі злочинністю, зупинитись на найбільш вірогідних тенденціях її трансформації та змін, тим самим вийшовши на якісно новий рівень розробки проблеми – рівень виявлення закономірностей. Можливо, не з усіма висновками автора слід беззаперечно погоджуватись, а зроблені ним окремі прогнози виглядають зовсім песимістичними. Однак, відомо, що передбачення аж ніяк не обумовлює обов'язкове настання прогнозованих подій. Навпаки, його застосовують для того, аби запобігти настанню негативних наслідків. Тому варто серйозно поставитись до висновків В. В. Лунеева і обов'язково дослухатись його порад.

Друга робота (Алексеев А. И., Овчинский В. С., Побегайло Э. Ф. *Российская уголовная политика: преодоление кризиса.* – М.: Норма, 2006) відображає новітню тенденцію синтезу різних форм наукового знання в межах певного виду наукової продукції. З формальної точки зору, її важко віднести до якогось певного типу, адже вона поєднує історичні нариси (наприклад, про зміну ідеології протидії злочинності), авторські роздуми (про ефективність кримінально-правових заходів протидії злочинності), наукові викладки (щодо проблем криміналізації діянь певного виду) тощо. І хоча в роботі неозброєним оком спостерігаються намагання авторів узгодити власні позиції (що їм не завжди вдається), їх пропозиції принципово відрізняються від новомодних абстрактних, нереалістичних схем

та рішень (у тому числі законодавчого характеру), які, створюючи видимість активності у вирішенні проблем, що виникають, мало сприяють просуванню суспільства шляхом очищення від злочинності або, навіть, мінімізують зусилля щодо протидії.

Третя робота (*Кудрявцев В. Н. Свобода слова. – М.: Наука, 2006*) є актуальною і вчасною, тому що присвячена проблемам формування феномена «свободи слова» у соціологічному та правовому аспектах. Автор доволі критично оцінює сучасний стан та перспективи розвитку інституцій свободи слова, досліджує їх складові у динаміці та статистиці, а також підкреслює суперечливий характер самої постановки проблеми. Автор розглядає свободу слова у двох цивілізаційних вимірах: західноєвропейському та східному, з одночасним виділенням особливостей, притаманних окремим соціокультурним формаціям. Особливо цікавою є глава, присвячена інформаційній індустрії, де на прикладах, відомих усім, продемонстровано характер впливу телекомунікаційних технологій та засобів масової інформації на формування особистості, її ціннісних орієнтацій та мотиваційної сфери.

О. М. Литвинов, канд. юрид. наук, доцент

Приватне життя і поліція. Концептуальні підходи. Теорія та практика. – Авторський колектив/ Відп. редактор: Ю. І. Римаренко. – К.: КНТ, 2006. –740 с.

Книга являє собою довідкове видання, в якому міститься докладна інформація про різноманітні напрямки роботи поліції з метою захисту прав та свобод громадян на прикладі розвинених держав сучасного світу (Франції, Німеччини, Польщі, Швейцарії, Швеції, Російської Федерації). Особливу увагу автори приділяють докладному висвітленню експертних оцінок і висновків спеціалістів Організації Об'єднаних Націй, Ради Європи, Європейського Союзу щодо оцінки деяких положень нормативних актів України, які регулюють діяльність української міліції.

У виданні також подаються повнотекстові варіанти окремих законодавчих актів країн-членів ЄС, що регулюють деонтологічні аспекти поліцейської діяльності в різних країнах Європи.

Довідкове видання стане у пригоді науковим працівникам, викладачам, аспірантам, студентам, практичним працівникам правоохоронних органів, які цікавляться питаннями функціонування поліції та захисту прав і свобод людини та громадянина.

*Олександр Передерій
викладач кафедри теорії та історії
держави і права ХНУВС*